

SOSYAL-İŞ

Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Kooperatif ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası

EYLÜL 2008

AYLIK YAYIN ORGANI

YIL: 42

SAYI: 2008/9

NE UNUTUR, NE AFFEDERİZ

İzmir'de 13 Eylül'de yapılan 12 Eylül'ü protesto mitingi coşkuyla gerçekleştirildi

12 Eylül'ün 28. yıldönümü nedeniyle DİSK tarafından 13 Eylül'de İzmir'de bir miting düzenlendi. Mitingde yaklaşık 60 bin kişi tek yürek olup darbelere lanet yağdırdı.

Alsancak Gündoğdu Meydanı'nda düzenlenen mitinge DİSK'in yanı sıra, Türk-İş, KESK, TTB, Türkiye Barolar Birliği, TMMOB, Türk Eczacıları Birliği, Türk Dış Hekimleri Birliği, CHP, DSP, SHP, DTP, ÖDP, TKP, EMEP, SDP ve DKÖ'lerin yanı sıra milletvekilleri, aydın ve sanatçılar da katılarak destek verdi.

Devami 2'de

GÜNDEM

Ali CANCI
Genel Başkan

BİNBİR GECE MASALLARI

ABD'de başlayan ve giderek bütün ülkeleri saran ekonomik kriz, en çok çalışanlara zarar vereceği benziyor. "Domino taşları" kuramına uygun yayılan kriz bütün ülkeleri etkisi altına alacak gibi. Tüm yerküreye yayılması olası olan krizin etkilerinin geçmesi uzun zaman alabilir. ABD'de 1907'deki banka ve 1929'daki ekonomik krizlerden beri bu boyutlarda bir kriz olmamıştı.

Krizin gelişini ekonomistler, basın-yayın organlarında geçen yıldan beri yazıyorlardı. Konut kredileriyle ilgili olarak başlayan kriz, -ekonomistlerin çok güzel bir örnekle belirttikleri gibi- kanalizasyon şebekesinden temiz su şebekesine sızma şeklinde gelişti. Bu yayılmayı önlemek için kanalizasyon şebekesinin ne kadarını iptal edilerek devre dışı bırakılacağına karar verilmesi zor bir sorun.

Tek tek kişilerden en büyük mali kuruluşlara kadar sorunsuz kredi kullanılması; şişen, şişirilen maliyetler sonunda gelip duvara çarptı. ABD'de tüketicilere verilen yardımların tamamının borçlara yatırılması, beklenen piyasa canlanmasını sağlamadı.

Bir yandan ellerinde çok fazla para bulunan finans kuruluşlarının karlı yatırımlar için sınır tanımadan dolaştığını, çok faiz veren ülkelerde başka yatırımlara yöndikleri anlatılırken, diğer yandan likit kıtlığı çeken mali ve sınai kuruluşlardan bahsediliyor. Küreselleşen sermaye küresel krize sürükleniyor. Küreselleşen sermaye ile kredi ilişkilerine giren mali sınai kuruluşlarının bu krizden etkilenmemesi olası değil.

Kriz, kapitalizmin plansız, eşitsiz gelişiminin adeta doğal sonucu. Neoliberal ekonominin tıkanan dolaşım kanallarını açmak için çok likiditeye ihtiyaç var. ABD parlamentosunun aldığı 850 Milyar Dolar'lık devlet yardımı bile buna yetmeyecek gibi.

ABD'de büyük finans kuruluşları iflas ederken sanayi kuruluşları da zor durumda olduklarını, çalışanların ücretlerini ödeyemediklerini bildiriyorlar. İşsizlik artıyor. Yeni kredi bulmak, yükselen faizler nedeniyle zorlaşıyor. Maliyeti artan riskli krediler kriz balonunu daha da şişiriyor.

DEVAMI 3'te

İÇİNDEKİLER

Örgütlenme TİS dairesi çalışmalarları	12 Eylül'ü unutma, hesap sor!
Sayfa 3	Sayfa 6-7
Güneşli Metro HTT çalışanları ziyaret edildi	1 Eylül Dünya Barış Günü
Sayfa 4	Sayfa 9
'SSGSS Yasasına Hayır' paneli yapıldı	Yitirdiklerimiz...
Sayfa 4	Sayfa 10-11
Metro Grosmarketlerde TİS Taslak çalışmaları başladı	6-7 Eylül olayları
Sayfa 4	Sayfa 12
	Temsilcilik seçimleri
	Sayfa 12

ŞEKER BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN...

ANAHA TLARI İLE AB MÜKTESEBATININ ÜSTLENİLMESİNE İLİŞKİN TÜRKİYE 3. ULUSAL PROGRAMININ KISA DEĞERLENDİRMESİ

3. Ulusal Program 6 ana başlıktan oluşmaktadır. Bunlar: 1.Giriş, 2.Siyasi kriterler, 3.Ekonomik kriterler, 4.Üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme kapasitesi, 5.Müktesebatın uygulanmasına yönelik idari kapasite, 6.Reformların mali açıdan global değerlendirmesidir.

Bu çerçevede Türkiye'nin iki ulusal programı bulunmaktadır. İlk ulusal program 19 Mart 2001'de, ikinci ulusal program 24 Temmuz 2003 tarihinde açıklanmıştır. Üçüncü ulusal program ise; AB'nin Türkiye'den beklentilerini 22 Şubat 2008'de yayımladığı KOB ile bildirmesi ve bu doğrultuda gerçekleştirilen hazırlıkların tamamlanmasının ardından taslak metin şeklinde oluşturulmuştur. Programın en önemli özelliğini 'siyasi kriterler' başlığı altındaki taahhütler oluşturmaktadır.

Üçüncü ulusal programa göre; 4 yılda 131 yasal düzenleme, 342 tüzük ve yönetmelik değişikliği ve 33 fasılla ilgili 473 düzenleme yapılması öngörülmektedir. 410 sayfadan oluşan programda Anayasa değişiklikleri de bulunmaktadır.

Ulusal programın tamamı incelendiğinde, bütüncül ve reformcu bir zihniyeti yansıtmak yerine teknokratik ve formalite niteliğinde düzenlemeler içerdiği görülmektedir. Bir başka ifade ile; ulusal program, sadece AB taleplerini değil, yeniden yapılanma sürecinin gereklerini bütüncül bir yaklaşım doğrultusunda yansıtamamaktadır. Bu da henüz Türkiye'nin ulusal programı yeterince içselleştiremediğini göstermektedir. 2. ulusal programda hedeflenen adımların % 60'ının gerçekleştirilmemiş olması da bunun en büyük göstergesidir. Ulusal programın hazırlanması ve AB'ye sunulması sadece şekil şartının yerine getirilmesi olarak değerlendirilmemeli, yapılacak yasal düzenlemelerin ne şekilde, nasıl ve hangi ihtiyaca cevap verecek nitelikte oluşturulacağı açıkça belirtilmelidir. Bütün bunlar yapılırken ülke gerçekleri ve birincil nitelikteki beklentiler de göz ardı edilmeksizin kapsamlı bir yasal düzenleme yapılmalıdır. Oysa mevcut program bunları gerçekleştirme için çok uzağındadır. Yapılması gerekli yasal mevzuatla ilgili sadece çerçeve düzenlemelere yer verilmiştir. Sendikal haklar, insan hakları, sosyal güvenlik, ka-

dın ve çocuk hakları, işkence yasağı ile ilgili düzenlemeler sadece çizilen çerçeve ve kapsamında iki satır ele alınmış; oysa, tarım ve enerji sektöründeki düzenleyici reformlara geniş yer verilmiştir.

410 sayfalık taslağın sadece 8 sayfasında, 'siyasi kriterler' başlığı altında insan hakları ile ilgili bölüme yer verilmiştir. Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları alanında hiçbir sorunu olmadığı mantığı ile hazırlanan ulusal programın bu yönüyle, Türkiye'nin demokratikleşme sürecine çok fazla bir katkıda bulunmayacağı da aşıkardır. Üçüncü ulusal program taslak metninde, her ne kadar işkence ve kötü muamelenin önlenmesine yönelik kapsamlı yasal ve idari düzenlemeler yapılmış ve 'sıfır hoşgörü politikası' uygulamaya konmuştur, denilse de; işkenceye yönelik 2007 verilerinde bunun tam aksi olarak, işkence ve kötü muamele gören kişi sayısında artış olduğu görülmektedir. Keza 2008 1 Mayıs'ı da bunun açık bir göstergesi olmuş, güvenlik kuvvetleri doğrudan, yaygın ve sistemli olarak uyguladıkları orantısız güç ile sıfır hoşgörü politikasının nasıl ve kime karşı uygulandığını da göstermişlerdir.

3. ulusal programda sendikal haklarla ilgili sadece; 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin yasallaşmasının sağlanacağı taahhüt edilmektedir. Oysa söz konusu metin sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri tamamen kaldıracak nitelikte düzenlemeler içermekte ve İLO sözleşmeleriyle de tam bir uyum göstermemektedir. Öncelikle, sendikal haklar bağlamında örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalı, işkence ve kötü muamelelerin önlenmesi ve 2008 1 Mayısına benzer insanlık dışı olayların yaşanmaması için güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanmasının önüne geçecek gerekli yasal mevzuatta düzenlemeler yapılmalı, keyfi uygulamalara yer vermeyecek bir biçimde Dernekler Kanunu ve 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu yeniden düzenlenmelidir. Aksi takdirde 3. ulusal program 'taahhütler metni' olmanın ötesine geçemeyecek, demokratikleşme sürecinde Türkiye'nin kalkınmasının önündeki engelleri kaldıramayacaktır.

NE UNUTUR, NE AFFEDERİZ

1. sayfadan devam

Mitingde "Kenan Evren yargılsın!", "Yaşasın sınıf dayanışması", "12 Eylül'e af yok", "Faşizm karşı omuz omuza", "sloganları sıklıkla atıldı.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi de mitingde bir konuşma yaparak "Dün 12 Eylül'ün 28. yıldönümüydü. 28 yıl geçti, unutun' diyorlar. Ne unuturuz ne de affederiz" şeklinde konuştu.

12 Eylül'ün bitmediğini, anti-demokratik kanunlarla devam ettiğini kaydeden Çelebi, darbecilere seslenerek, "Sizin çeteleriniz, tetikçileriniz, baskınız, işkenceniz varsa, bizim de mangal gibi yüreğimiz var. Sizin darbe gücünüz, yandaş kuruluşlarınız varsa, bizim de inancımız var" dedi.

Mitinge SOSYAL-İŞ'liler de katılım gösterdi. GYK üyelerimiz İstanbul ve İzmir Şube yöneticileri ile sendika temsilcileri ve üyelerimiz de pankartımız arkasında mitingdeki yerlerini aldılar.

Örgütlenme ve TİS Dairesi çalışmaları

Türk Eczacıları Birliği'nde yer-gün tespiti yapıldı

Sendikamız saflarında yeniden yerlerini alan Türk Eczacıları Birliği ile bağitlanacak 4. dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin yer-gün ve saat tespiti için taraflar 18 Eylül 2008 tarihinde işyeri adresinde bir araya geldi.

Yapılan toplantıda tanışma ve iyi niyet temennilerinin ardından müzakerelerin başlaması için 16 Ekim 2008 tarihi saat 14.00'te işyeri adresinde bir araya gelinerek görüşmelere başlandı.

Toplum Gönüllüleri Vakfı ile görüşmeler sürüyor

Sendikamızın başlatmış olduğu örgütlenme atağı sonucu sendikamız saflarında yerini alan Toplum Gönüllüleri Vakfı çalışanları adına Toplum Gönüllüleri Vakfı ile Sendikamız arasında bağitlanacak 1. dönem Toplu İş Sözleşme müzakereleri devam ediyor.

17 Ağustos günü saat 14.00'te yapılan toplantı sonucunda toplam 23 madde üzerinde anlaşma sağlandı.

Harita ve Kadastro Mühendisler Odası Yetki Belgesi geldi

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası ile sendikamız arasında bağitlanacak 3. Dönem Toplu İş Sözleşmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yetki başvurusu yapılmıştı.

Başvurumuzun incelenmesi sonucu 18 Ekim 2008 tarihinde bu işyeri ile ilgili Yetki Belgesi sendikamıza geldi.

ASMMMO Yetki Belgesi sendikamıza geldi

Ankara Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası ile sendikamız arasında bağitlanacak olan 2. dönem Toplu İş Sözleşmesi için bakanlığa yetki başvurusu yapılmıştı.

Başvurumuzun incelenmesi sonucu, 18 Ekim günü bakanlık tarafından yetki belgesi sendikamıza ulaştı.

Mersin Tabip Odası Çoğunluk Belgesi geldi

Mersin Tabip Odası ile Sendikamız arasında başlatılmış olan 2. Dönem TİS taslak çalışmaları kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yapılan başvuru sonucunda, bakanlık tarafından gönderilen Çoğunluk Belgesi 19 Eylül 2008 tarihinde sendikamıza ulaştı.

GÜNDEM

Ali CANCI
Genel Başkan

BİNBİR GECE MASALLARI

Baştarafı 1'de

Devletçiliği her fırsatta eleştiren, ekonominin dışına çıkarılması gerektiğini savunan neoliberal ekonomi, yeniden üretebilmek ve ürettiğinin değerini gerçekleştirecek dolaşımın kanallarını açacak olan likidite için devletin kapısını aşındırıyor. 1929'daki krize benzer şekilde doğan bu krizin bir farkı, küresel sermaye kanalları ile tüm dünyaya yayılma olasılığının da kaçınılmaz olması. Bu olasılığı krizden kazançlı çıkmak için fırsat sayanlar da var. AKP iktidarı yetkilileri içinde bunu söyleyenler vardı. Ama bugünlere bu söylemi fazla kullanmıyorlar. Bununla birlikte dünyada bunu fırsata dönüştürecek olanlar da var. Çin gibi bazı ülkelerin elinde çok fazla dolar var. Ve bu ülkeler ABD'deki zorda olan büyük mali ve sınai kuruluşlarını satın almak istiyor. ABD ise ulusal çıkarları nedeniyle buna yanaşmıyor. Ve krizi atlama için yeni yeni önlemler aldığını anlatıp piyasaya güven vermeye çalışıyor. Bu güven verme söylemlerini BİNBİRGECE MASALLARI'na benzetebiliriz de var.

Bizim özel sektörün de dış piyasalara 172 milyar dolar borcu var. Ticari ilişkilerde bulunduğu AB ülkelerinde kriz kendisini göstermeye başladı. İşsizlik artıyor. Bankalar arasında gecelik faizle likid fonlaması tıkanmaya yüz tutmuş. Refah düzeyi en yüksek ülke İzlanda çöküşte. Yükselen dolar nedeniyle AB ülkelerinde kredi bulmak ve onlara mal satmak zorlaşıyor. Avrupa'nın bazı ülkelerinde halk bankalara hücum etmeye, parasını çekip güvenceye almaya çalışıyor. İngiltere'de evlerde kullanılan para kasası üretimi %25 artmış. Bizim reel sektörümüzde AB ve ABD ile bağlantı derecesinde bu krizden etkilenecek. Borsa, son bir yıl içinde 58 bin endeksinden 30 bin'e düştü. Bankalar hala sokakta kredi kartı dağıtıyorlar. Bu kredi kartları ile yapılan alışverişlerden aldıkları komisyondan çok, icraya verdikleri kişilerden kazanıyorlar. Neredeyse, kredi kartı borcunu düzenli ödeyen değil, ödemeyip icralık olan kart sahipleri muteber addediliyor. En küçüğünden en büyüğüne kadar hesapsız kullanılan krediler, olmayan paraya karşılık yüklenen riskler krizin büyümesine, yayılmasına neden oluyor. Artı değer sömürsü temelinde dayanan kapitalist sistemin eşitsiz gelişme, plansız üretim sonucu refah, güven, bunalım ve kriz dönemlerini yaşayacağını, kapitalizmin gelişim yasalarını ortaya koyanlar tarafından 150 yıl öncesinden yazıldığını biliyoruz. Kapitalizm bu dönemleri o zamanlardan beri bir çok kez yaşadı. Kapitalizm liberal, emperyalist, tekelci, küresel, neoliberal, hangi formda olursa olsun bu sıkıntıları (bunalım – kriz) yaşamaktan kurtulmadı; kurtulamayacak. Bunlar kapitalist sistemin önleyemediği, önleyemeyeceği durumlar.

Kriz, sermaye sınıfına, işçi haklarını baskı altına almak, işçi çıkarmak için bahane olacaktır. Gerçi her zaman her bahane ile işçilere yol verilmektedir. Kapitalist sistemin kendine özgü nüfus yasası vardır. Ücretleri baskı altında tutmak, kontrol edebilmek için her zaman nisbi nüfus artışı sağlayarak yedek bir işsiz ordusunu elinin altında bulundurur. Bu yedek işçi ordusuyla, gönenç dönemlerinde çalışanların aşırı isteklerini baskı altında tutar. Bunalım dönemlerinde çalışanları işsiz kalma korkusu ile daha yoğun ve uzun saatler çalışmada birbirleriyle rekabete girmelerini sağlar. Bu karşılığı ödenmeyen fazla emek ürününün pazarlanmasında rekabet unsuru olarak kullanıp ücretlerin düşük tutulmasını genel geçer kural haline getirir.

Türkiye gibi cari işlemler açığı 31,5 milyar dolara ulaşmış (yılın ilk 7 ayında) ve bu cari açığı sıcak para girişi ile finanse edebilen bir ülkede borsanın yaklaşık yüzde 70'ine ve bankacılık sektörünün yüzde 40'ına yabancılar hakim. Yabancılar bir çok riske açık Türkiye ekonomisi ile ilgili endişelere sahip olduklarından bugünlerde herşeyden nem kapıyorlar, borsadaki paralarını çekerken endeksi deviriyorlar, döviz kurlarını hoplatıyorlar.

Hükümet ise işsizlik sorununu "esneklik" ile çözmeye çalışıyor. Bölgesel asgari ücret ile yarı zamanlı çalışmanın kolaylaştırılması hükümetin öncelik verdiği konular olacaktır. Hükümetin yaklaşan ekonomik krize cevabı budur; yarı-zamanlı işlerde, sigortasız, sosyal güvenlik-ten yoksun, üç kuruşa insan çalıştırarak kağıt üzerinde işsizliği azaltmak. Oysa yarı-zamanlı işler sadece ve sadece yoksulluğu derinleştirip yaygınlaştıracak.

Bankaların ardı ardına batması, devletleştirilmesi, hükümetlerin banka zararlarını üstlenmek için aktığı yüz milyarlarca dolar.. İnsanlar olan biteni korku ve kızgınlıkla izliyor.. Korkuyorlar, çünkü gelecek belirsiz.. Sorumsuz ve aç gözlü bankacılara kızgınlık.. **"Bırakınız yapsınlar.. herşeyi yapsınlar"**; eskiden hep bunu duyuyorlardı ama şimdi **"Bırakınız batsınlar, bırakınız yansınlar.. Banka karlarından bize birşey düşmüyordu, şimdi niye onların zararlarını biz üstlenelim..."** diyorlar. Kapitalizm, ideolojisi ile birlikte ağır bir darbe aldı ama çökmedi. Dünyada kapitalizme alternatif başka bir reel ve ideolojik rakip olmadığına göre, herşey yine bu sistem içinde halledilecek; görünen budur. Ama bir yol da açılmıştır.

Bu bunalımı emekçiler olarak biz yaratmadık. Faturasını ödemeye de razı olmamalıyız. Angarya, esnek çalışma dayatmalarına karşı durmalıyız. Sendikal örgütlenmeyi yaygınlaştırmalı, sigortasız, sendikasız çalıştırılmaya karşı mücadeleyi yükseltmeliyiz. Bunalımın ülkemize bulaşmayacağını, hatta ondan yararlanma fırsatımız olduğunu anlatan "Binbir Gece Masalları"na da itibar etmemeli, haklarımızı koruyup geliştirmeye çalışmalıyız. Bunun için de sınıf dayanışmasını güçlendirmeliyiz.

METRO GROSMARKETLERDE TİS TASLAK HAZIRLIKLARI BAŞLADI

Fotoğrafta Metro Güneşli Sendika İşyeri Danışma Kurulu Baştemsilcisi ve temsilcilerinin katıldığı TİS Taslak hazırlığı çalışması görülüyor.

Metro Grosmarketlerde bağtlanacak 3. dönem Toplu İş Sözleşmesi nedeniyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na 8 Eylül'de başvuru yapıldı.

Sendikamızın 3. Dönem TİS için taslak tasarısı hazırlıklarının başlaması için şubelerimize genelge gönderilmişti. İşyeri Sendika Temsilcileri ile Danışma Kurulu üyelerinin

mağazalarda üyelerimizin de görüşlerini alarak oluşturdukları raporlar Genel Merkezimize gelmeye başladı. Gönderilen raporda yeni dönemdeki talepler madde madde belirlenip Danışma Kurulu üyeleri raporlarında imzalanarak şubelerimizce Genel Merkezimize gönderilmektedir. Sendikamızın taslak hazırlıklarında temel ilkesi **"işçilerin söz ve**

karar sahibi olmasıdır." Bu nedenle işyeri sendika temsilcilerinin ve danışma kurulu üyelerinin bu ilke ışığında çalışmalarını sürdürmesi vazgeçilmezimizdir.

Genel Merkezimize raporların tamamının gelmesinden sonra, işyeri sendika temsilcilerimizle yapacağımız toplantılarla taslak hazır hale getirilecektir.

Metro Güneşli HTT Çalışanları ziyaret edildi

Metro Grosmarket Güneşli Mağazası HTT çalışanları, 11 Eylül 2008 tarihinde sendikamız tarafından ziyaret edildi.

GYK Üyesi ve İstanbul Şube Başkanı Mustafa Ağuş, Şube Sekreteri Turgut Çivi tarafından gerçekleştirilen ziyarette işyeri sendika temsilcileri ve HTT bölüm çalışanları ile bir toplantı yapıldı.

Toplantıda HTT bölüm çalışanları teker teker söz alarak sıkıntılarını, sorunlarını ve önümüzdeki TİS süreci ile ilgili olarak düşüncelerini paylaştılar.

Ziyaret, Mustafa Ağuş'un soruları cevaplaması ile sona erdi.

'SSGSS Yasasına Hayır' paneli yapıldı

Herkese Sağlık Güvenli Gelecek Platformu, Petrol-İş Sendikası Genel Merkezi konferans salonunda "SSGSS Yasasına Hayır" konulu bir panel düzenledi. 21 Eylül'de gerçekleştirilen panele platform bileşenleri olan sendikalar, meslek odaları, siyasi parti ve kitle örgütleri katıldı.

Panelde paralı sağlık ve mezarda emeklilik anlamına gelen Genel Sağlık Sigortası karşıtı mücadelenin büyütülmesi ve eylemlere süreklilik kazandırılması gerektiğine dikkat çekildi.

Panelde sendikamız GYK üyesi ve İstanbul Şube Başkanı Mustafa Ağuş, Şube Sekreteri Turgut Çivi, Harita Kadastro Mühendisleri Odası çalışanlarından sendikamız üyesi Metin Uğumlu katıldı.

“Nükleere inat, yaşasın hayat”

Hükümetin Akkuyu’da nükleer santral yapma girişimine karşı, Nükleer Karşıtı Platform tarafından 24 Eylül’de bir eylem gerçekleştirildi.

Ankara Yüksel Caddesi’nde 10.00’da toplanmaya başlayan nükleer karşıtları, saat 12.00’de Enerji Bakanlığı’na doğru yürüyüşe geçti.

Yaklaşık 100 kişinin katıldığı yürüyüşte saat 13.30’da Enerji Bakanlığı önünde bir basın açıklaması okundu. Açıklamada nükleer santralin sakıncaları ve riskleri vurgulanarak, yerine ikame edilebilecek daha çevreci enerji kaynaklarına yönelin-

mesi çağrısı yapılarak, ihale edilmek istenen nükleer enerji santraline karşı tepki ortaya konuldu.

Yürüyüş ve basın açıklaması sırasında “Nükleere inat, yaşasın hayat”, “Akkuyu Çernobil olmayacak”, “Sinop Çernobil olmayacak” sloganları sıklıkla atıldı.

Sendikamız da nükleer karşıtı mücadelede yerini aldı. Eyleme sendikamız GYK üyeleri Metin Ebetürk ve Mehmet Gündoğdu ile Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan ile Ankara Şube Sekreteri Nesimi Turgut katılarak desteklerini sundular.

Kardeş sendikamız Birleşik Metal-İş, çıkardığı bir bildiri ile üyelerine seslenerek TİS sürecini anlattı:

“100 BİN İŞÇİNİN AYNI ANDA HAYKIRDIĞINI DÜŞÜNÜN!”

TİS sürecinde bulunan metal iş kolunda faaliyet gösteren kardeş sendikamız Birleşik Metal-İş, yayınladığı bir bildiri ile üyelerine ve diğer sendikalara bağlı işçilere seslendi.

2008-2010 yıllarını kapsayan Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin başlamasıyla 100 bin işçiyi kapsayan bir mücadele süreci de başlamış oldu. Bu mücadele süreci, işçi sınıfı sendikacılığı ile güdümlü sendikacılık ayrımının derinleşerek belirginleşmesi bakımından da önemli bir süreç.

Sendikal anlayışlardaki bu çok çeşitliliğe rağmen işçi sınıfının çıkarının aynı doğrultuda olduğunu söyleyen Birleşik Metal-İş Sendikası, TİS süreci ile ilgili olarak çıkardığı bildiride, içinden geçilmekte olan süreci “100 bin metal işçisi aynı anda sözleşme sürecine giriyor ama bunlar birlikte hareket edemiyorlar” şeklinde ifade etti.

Bildirinin devamında işçilerin birliğinin önemine şöyle değinildi:

“100 bin işçinin aynı anda aynı şeyi haykırdığını düşünün!

Yer yerinden oynar, metal işçileri taleplerini sermayeye kabul ettirir-

ler. Sadece toplu sözleşmede değil, ülkede yaşayan diğer işçi ve emekçilerin pek çok sorununun çözülmesini sağlar.”

Sorunları ve çıkarları ortak olmasına rağmen hak alma mücadelesi içerisinde bulunan 100 bin işçinin ortak hareketini engelleyenlerin de ortaya konulduğu bildiriye şöyle devam edildi:

“Metal işçilerinin büyük bir bölümü bu soruların yanıtını biliyorlar: MESS ve Türk Metal ittifakı.

Birisi işverenlerin örgütü, diğeri onun taşeronu; bundan tam 25 yıl önce MESS tarafından metal işçilerinin önemli bir kesiminin içine hapsedildiği sarı sendika.

Amaç, 100 binlerce metal işçisinin metal işvereni karşısında sıkılmış bir yumruk olarak değil, boynu bükük köleler gibi çıkmasını sağlamak.”

İşçilerin izlemesi gereken rotanın da açıklandığı bildiri şöyle sonlandırıldı:

“Metal işçileri kendi haklarını ileri götüreceklerse, bu ittifakı ve bu ittifakın oluşturduğu düzeni yıkıp parçalamak zorundalar.”

12 EYLÜL'Ü UNUT

12 Eylül 1980, ABD destekli faşist cuntacıların ülkemiz demokrasisini kesintiye uğratarak yönetime el koyduğu; Türkiye’de işçi sınıfı önderliğinde yürütülen demokrasi, toplumsal ve ekonomik eşitlik, sosyal ve siyasal hak mücadelelerinin üzerine karabasan gibi çöken, kazanılmış tüm demokratik, sosyal ve siyasal haklarımızın askıya alınarak özellikle işçi sınıfı ve onun devrimci mücadelesinin üzerinde acımasız bir terörün estirilmeye başlandığı gündür.

12 Eylül 1980, sonrasında olduğu gibi öncesinde de çok kapsamlı ve sistematik olarak yürütülen, planlı bir harekattı. Bu darbe hareketinin öncesinde sosyal ve siyasal atmosfer, bizzat faşist cuntacılar tarafından karıştırılmış, terör olayları cuntacıların emrindeki faşist çeteler tarafından tırmandırılmış, “sağ-sol çatışması/kavgası” olarak lanse edilen faşist saldırganlık sonucu binlerce insan mağdur edilmişti. Bu faşist saldırıların hedefinde toplumun tüm ilerici dinamikleri; dolayısıyla DİSK de vardı. DİSK Kurucu ve Genel Başkanlarından, Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler’in katli de bu olaylardan sadece birisiydi.

12 Mart 1971’de darbe ile yönetime el koyan cunta, kapitalizmin bunalımına çare olması için yasal düzenlemeler yapmaya çalışmıştı. DİSK ve bağlı sendikaların yönetim ve temsilcileri tutuklanmış, TİP kapatılmış, yöneticileri hapse atılmıştı.

Mahkemelerde aklanarak tekrar çalışmaya başlayan DİSK’e bağlı sendikaların örgütlenmesi hızlanmış, 1975’te TİP tekrar kurulmuş, hızla gelişmişti.

Gelişmelerden rahatsız olan egemen sınıflar, yeni bir faşist darbenin hazırlıklarına girişmişti. 1977’de 1 Mayıs provokasyonunda 36 kişinin ölümüne neden olmuşlardı. TİP’i silahlı terör olaylarına sokmak için 8 Ekim 1978’de Bahçelievler’de 7 TİP üyesini hunharca katletmişlerdi. Terörü devamlı körükleyerek toplumda korkuyu yayarak onu bir can simidi

arar hale getirmişlerdi. Toplumdaki bunalım, sermayenin bunalımı ile eş zamanlı olarak güdülenerek 24 Ocak 1980’de sermayenin bunalımını atlatmak için alınan ekonomik kararların uygulanabilmesi, ancak otoriter bir yönetimle yapılabilirdi. 12 Eylül faşist darbesi bu kararları uygulamak için yapıldı. Ama egemen güçlerin yarattığı anarşi de 13 Eylül 1980’de bıçakla kesilmiş gibi durduğu için toplum tarafından anarşinin önlenmesi için gerçekleştirilen bir darbe olarak algılanmıştı.

Diğer yandan, tıpkı 1978’de Maraş’ta faşistler tarafından düzenlenen kanlı katliamda olduğu gibi 1980 Mayıs’ında bu kez Çorum’da bir katliam düzenlendi. Bu katliam sonucunda 57 alevi ve solcu vatandaş canice katledildi.

Faşist çeteler ve onları yöneten cuntacılar tarafından yaratılan bu terör ortamında gündelik yaşam, yaşanmaz hale getirilecek kadar kaosun içine çekildikçe, askeri bir müdahale toplumun gözünde giderek meşruluk kazandı. Faşist cuntacıların da amacı zaten buydu.

12 Eylül 1980’e gelindiğinde, ABD güdümündeki faşist cuntacılar, “huzur ve güvenliği sağlama, kardeş kavgasına son verme” amacıyla yönetime el koydular. Aslında olan, bizzat kendi yarattıkları terör ortamına son vermeleriydi(!). Bu terör ortamına son verme(!) hareketinin, ilerici demokrat güçler açısından, çok daha fazla can ve kan bedeli ödenmesi anlamına geleceği, ilerleyen süreçte ortaya çıkacaktı.

Faşist askeri cuntanın iktidara geldiği gece, “Senin çocuklar işi bitirdi” (Your boys have done it) şeklindeki bir mesajın ABD Başkanı Carter’a ulaştırılması da ihmal edilmedi. Bu ABD destekli faşist cunta, 12 Eylül’den önceki faaliyetleri de göz önüne alınırsa, emperyalizmin dolaysız olarak uyguladığı planlı, programlı ve belli bir amaca yönelik harekattı olduğu kolayca kavranabilir. Emperyalizmin amacı ise çok daha açıktır: Ülkede işçi sınıfı önderliğinde gelişen emek-barış-demokrasi mücadelesini yenilgiye uğratmak, Türkiye halklarını faşist terör altında inim inim inletmek, ilerici-devrimci toplumsal güçleri yok etmek...

12 Eylül darbesinden sonra cehenneme çevrilen ülkenin dört yanında işkencehaneler kurularak insanlar işkencelerden geçirildi. Diyarbakır Cezaevi, Mamak Cezaevi, Selimiye Kışlası gibi, cezaevi adı altında ölüm kampları kuruldu, burarlarda insanlar akıl almaz

işkencelerden geçirildi. Yüzlerce insan burarlarda hayatını kaybetti; kayıtlara ise duvardan düştü, kafasını çarptı, sandalyeden düştü şeklinde geçti. Cezaevlerinin dışı da içinden farklı değildi. Sokaklarda cuntacılar tarafından estirilen terör, yüzlerce insanın canına mal oldu. Yargısız infazlarda ülkenin en onurluları bir bir öldürüldü.

Sendikalar da bu terörden payını fazlasıyla aldılar. Özellikle DİSK’e bağlı sendikaların yöneticileri işkencelerden geçirildi, cezaevlerine dolduruldu. DİSK ve bağlı sendikalar kapatıldı ve 1992 yılına kadar kapalı kaldı (Türk-İş ve bağlı sendikalar da kapatılmıştı, fakat çok kısa bir süre sonra cuntacılar tarafından yeniden açıldı). Sendikal hak ve özgürlükler gaspedildi. İşçi sınıfının örgütlü gücünün kendileri için ölümcül olacağını bilen cuntacılar, işçi sınıfının temel mücadele araçlarını gaspettiler. Hak alma grevlerinin yasak oluşu, işkolu ve işyeri barajı, destek grevlerinin yasak olması vb. gibi 12 Eylül faşizminden kalan hak gaspları, günümüzde hala bir sorun olarak önümüzde durmaktadır.

12 Eylül faşist darbesinden sonra 1982 yılına kadar tam 2 yıl boyunca ülke anayasasız yönetildi. 2 yıl sonra ise hazırlanan gerici anayasa halkın oylamasına sunuldu. Şeffaf denilebilecek zarflarla beyaz renkli “Evet” ve mavi renkli “Hayır” oy pusulaları kullanılarak yeni anayasa oylandı. Oy kullananların %82.7’si yeni Anayasa’ya Evet oyu verirken, %8.6’sı kullandıkları oyun Hayır olduğu şeffaf zarflardan anlaşılrsa da Hayır oyu verecek kadar cesur davrandılar. 1982 Anayasası, baskı ve zulmün, işkencenin ve namluların; faşizmin gölgesinde %82.7 oy oranıyla kabul edildi/ettirildi.

12 Eylül faşist diktatörlüğü, DİSK ve bağlı sendikaların yöneticilerini hapse attı, yıllarca ha-

MA, HESAP SORI!

piste tuttu. Bu süre içinde DİSK'e bağlı sendikalar kayyumlar tarafından yönetildi. Üyeleri Türk-İş'e bağlı sendikalara yöneldi. Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, cuntanın kurduğu hükümette bakan oldu. 15-16 Haziran 1970'te 274-275 sayılı yasalarda sermayenin istediği değişiklikleri yapamayan yönetim, 12 Eylül yönetimi ile 2821-2822 sayılı yasalarla istediği değişiklikleri yaptı. 1982'de "Kışla Talimatnamesi" gibi bir anayasa çıkarıp gericiilerin desteği ile halka kabul ettirdi. 24 Ocak 1980'de alınan ekonomik kararları rahatça uyguladı.

İşçi sınıfı günümüzde hala 12 Eylül faşist yönetiminin ortaya koyduğu 1982 Anayasası ve 2821-2822 sayılı yasalarla boğuşuyor.

Yeni Anayasanın kabulü, cuntacıların kurtulmaya yetmedi. Anayasa'ya son anda eklenen bir madde ile, Anayasa'ya verilen her "Evet" oyu ile Kenan Evren Cumhurbaşkanı oldu. Darbenin başmimarı Evren 1989'a kadar Cumhurbaşkanlığı görevini sürdürdü. Şimdilerde ise Marmaris'te resim yapmakla uğraşan Kenan Evren, emekli olmadan önce gördüğü ünlü ressam Picasso'nun bir resmine bakıp "Ne var ki bunda, ben de yaparım. Hatta daha iyisini yaparım" diyebilmişti. Oysa Picasso'nun faşizm tarafından uğradığı ilk saldırı değildi bu: Picasso'nun ünlü Guernica adlı tablosu ile ilgili bir olay anlatılmaktadır. 2. Dünya Savaşı'ndan hemen önce, İspanya'nın faşist diktatörü Franco tarafından, Nazilerin desteğiyle bombalanan bir İspanyol kenti olan Guernica'nın resmini yapan ve bu resmi o zamanlar Alman faşistlerinin (Nazilerin) işgali altında olan Paris'te bir resim sergisinde sergileyen Picasso'ya bir Nazi Subayı sorar: "Bu resmi siz mi yaptınız?" Picasso devrimci bir sanatçı olma onur ve cüretiyle yanıt verir: "Hayır, siz yaptınız!"

12 Eylül'ün ülkemiz için anlamı da bu olmalıdır. Darbeci, cuntacı faşist generalerin yüzlerine bakıp "Siz yaptınız!" diyebilmek...

Picasso'nun Guernica bombardımanını resmettiği, Guernica adlı tablosu

12 EYLÜL'ÜN BİLANÇOSU

- ▶ 650.000 kişi gözaltına alındı.
- ▶ 1 milyon 683 bin kişi fişlendi.
- ▶ Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı.
- ▶ 7 bin kişi için idam cezası istendi.
- ▶ 517 kişiye idam cezası verildi.
- ▶ Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı (26 siyasi suçlu, 23 adi suçlu, 1'i Asala militanı).
- ▶ İdamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi.
- ▶ 71 bin kişi TCK'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden yargılandı.
- ▶ 98 bin 404 kişi örgüt üyesi olmak suçundan yargılandı.
- ▶ 388 bin kişiye pasaport verilmedi.
- ▶ 30 bin kişi sakıncalı olduğu için işten atıldı.
- ▶ 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı.
- ▶ 30 bin kişi siyasi mülteci olarak yurtdışına gitti.
- ▶ 300 kişi kuşkulu bir şekilde öldü.
- ▶ 171 kişinin işkenceden öldüğü belgelendi.
- ▶ 937 film sakıncalı bulunduğu için yasaklandı.
- ▶ 23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu.
- ▶ 3 bin 854 öğretmen, üniversitede görevli 120 öğretim üyesi ve 47 hâkimin işine son verildi.
- ▶ 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istendi.
- ▶ Gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verildi.
- ▶ 31 gazeteci cezaevine girdi.
- ▶ 300 gazeteci saldırıya uğradı.
- ▶ 3 gazeteci silahla öldürüldü.
- ▶ Gazeteler 300 gün yayın yapamadı.
- ▶ 13 büyük gazete için 303 dava açıldı.
- ▶ 39 ton gazete ve dergi imha edildi.
- ▶ Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.
- ▶ 144 kişi kuşkulu bir şekilde öldü.
- ▶ 14 kişi açlık grevinde öldü.
- ▶ 16 kişi -kaçarken- vuruldu.
- ▶ 95 kişi -çatışmada- öldü.
- ▶ 73 kişiye -doğal ölüm raporu- verildi.
- ▶ 43 kişinin -intihar ettiği- bildirildi.

Filika katliamında 5 kişi tutuklandı

11 Ağustos tarihinde Gisan Tersanesi'nde gerçekleşen ve 3 işçinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan Filika cinayetine ilişkin gözaltına alınanlar 18 Eylül tarihinde Tuzla Adliyesi'ne çıkarıldı. Nöbetçi mahkemede ifadeleri alınan Galata Denizcilik Genel Müdür Yardımcısı Ender K. ile Teknik Müdür olarak görev yapan gemi mühendisi Burhan Bozdemir, Mühendis Metin Ayyıldız, Fransız kontrolör firma yetkililerinden Hayati Aşan ve İskender Altın "görevi ihmal ve ölüme sebebiyet vermek" suçundan tutuklanarak Maltepe Cezaevi'ne gönderildi.

DİSK/Limter-İş Sendikası ise bir açıklama yaparak gerçek sorumluların yargılanması gerektiğine dikkat çekti. Limter-İş'in yaptığı açıklamada "16 yıldır tekrarladığımız iddiamızı yinelemek gerekirse; iş cinayetlerinin esas sorumlusu tersane patronları ve taşeronlardır. Gisan Tersanesi'nde yaşanan filika cinayetinde, diğerlerinde olduğu gibi tersane patronu esas sorumludur. Çünkü tersanelerde, kuralsızlığın, yasadışılığın ve keyfiliğin baş sorumlusu tersane patronları ve taşeronlardır. Bu sorumluluk hiçbir şe-

kilde gemi mühendisleri ya da orada çeşitli teknik görevlerde bulunan kişilerin üzerine yıkılamaz." ifadelerine yer verildi.

Bu davanın kamuoyunun tepkisini kırmak, yönünü değiştirmek için yapılmış göstermelik bir dava değil, iş cinayetlerinin önlen-

mesi konusunda örnek bir dava olması gerektiği vurgulanan açıklamada "Bu davada sorumlular 'Görevi ihmal ve ölüme sebebiyet vermek'ten değil, 'kasten adam öldürmenin ihmal suretiyle işlenmesi' maddesinden yargılanmalıdır" denildi.

Yalova Tersaneleri de Tuzla gibi

Yalova'nın Altınova İlçesi'ndeki tersane bölgesinde çalışan 16 YAŞINDAKİ ÇOCUK İŞÇİ, elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti

Hersek köyünde bir tersanede yasa dışı olarak çalıştırılan 16 yaşındaki Muharrem Ceylan, tersaneye onarım için getirilen bir geminin dış yüzeyini tazyikli suyla yıkadığı sırada elektrik çarpması sonucu ağır yaralandı. Yalova Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Ceylan, yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

Konu ile ilgili olarak DİSK/Limter-İş Sendikası tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi.

"19 yaşından küçüklerin tersanelerde çalışması yasak olmasına rağmen işte 16 yaşında bir çocuk Yalova'da can verdi. Soruyoruz: Bu keyfilik bu yasadışılık gücünü kimden alıyor?"

Sendikamızın ve duyarlı emekçi kamuoyunun ısrarla belirttiği gibi, yeni Tuzlalar yaratılmasında yol açıcı ve yönlendirici olan Çalışma Bakanı bir an önce istifa etmelidir."

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ

70 milyondan fazla insanın ölümüyle sonuçlanan 2. Dünya Savaşı'nın başlangıcı kabul edilen 1 Eylül 1939 tarihi, dünyanın gördüğü en büyük vahşetlerden biri olarak tarihe geçmişti. Bugünün unutulmaması için Birleşmiş Milletler tarafından, 1 Eylül Dünya Barış Günü olarak ilan edilmişti (Bu tarih geçtiğimiz yıllarda 21 Eylül olarak değiştirilse de Dünya Barış Günü etkinlikleri 1 Eylül'de yapılmaktadır).

2. Dünya Savaşı'nın başlangıcı, bir bakıma faşizmin yenilgisinin de başladığı süreçtir. Dünya çapında yükselen ve giderek saldırganlaşan faşizm, 6 yıl boyunca insanlığa kan kusturduktan sonra, özellikle işçi sınıfı devletinin üstün özverisi ve direnişi karşısında yenilgiye uğratıldı. Faşizmin doğal sınıfsal düşmanı olduğu için baş hedef olarak gördüğü Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne saldırmasından sonra, SSCB faşizme karşı cansiperane bir direniş gösterdi. SSCB, saldırıya uğramasının ilk yıllarında müttefiklerinden hemen hemen hiç bir destek görmemesine karşın, işçi sınıfı devletine yakışan bir direniş göstererek önce faşizmi durdurdu, ardından da geri püskürterek Berlin'e kadar sürdü. Bu süreçte de Sovyetler Birliği'nin; işçi sınıfının öz devletinin yenilmez olduğunu anlayan ve antifaşist savaşa destek olmak zorunda olduklarını anlayan SSCB'nin kapitalist müttefikleri, faşizme karşı savaşa daha düzenli biçimde katıldılar. Faşizmin ölüm çanlarının çaldığı süreçte savaşa dahil olan müttefiklerle beraber Sovyetler Birliği de faşizmi kesin olarak yenilgiye uğrattı.

Faşizm gibi engel tanımaz, ölçsüz ve kulasız bir gücün ancak ve ancak örgütlü işçi sınıfıyla durdurulabileceği gerçeğini de işaret eden bu savaşın başladığı tarih olan 1 Eylül, yaşanan tüm acıların ve çıkarılan derslerin

unutulmaması amacıyla Dünya Barış Günü olarak kutlanıyor.

Bu çerçevede ülkemizde de çeşitli etkinlikler gerçekleştirildi. Bu etkinliklerden bazıları şöyle:

Ankara

1 Eylül Dünya Barış Günü etkinlikleri kapsamında Yüksel Caddesi'nde bir araya gelen Barışçılar İnsan Hakları anıtı önünden yürüyüşe geçtiler. "Ülkede, bölgede, dünyada barış" ve "Kürt sorununa demokratik, barışçıl çözüm" pankartlarını açarak yürüyüşe geçen barış yanlıları, yürüyüş sırasında attıkları "Yaşasın halkların kardeşliği", "Kahrolsun Amerikan emperyalizmi", "ABD Ortadoğu'dan defol" gibi sloganlarla Sakarya Caddesi'ne ulaştılar. Sakarya

Caddesi'nde örgüt temsilcilerinin 1 Eylül'e dair konuşmalarından sonra, müzik grupları günün önemini anlatan şarkılar söylediler.

Sendikamız GYK Üyeleri Metin Ebetürk, Mehmet Gündoğdu ile Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan, Nesimi Turgut ve işyeri temsilcilerimiz de etkinliğe katılarak, sendikamızın barıştan yana tavrını bir kez daha ortaya koydular.

İstanbul

İstanbul'lu barışseverler 1 Eylül'de Taksim Tünel'den Galatasaray'a yürüdü. Barışseverler attıkları sloganlarla Ortadoğu'da, Kafkasya'da ve Türkiye'de acil barış istedi. "Ortadoğu'da barış!" pankartı arkasında "Savaşa hayır!", "Yaşasın Kafkas halklarının kardeşliği" dövizleri açılarak gerçekleştirilen yürüyüşte "Susma haykır, halklar kardeşir", "Susma haykır, savaşa hayır", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Katil ABD Ortadoğu'dan defol" sloganları sıklıkla atıldı. Galatasaray Lisesi'nin önünde okunan basın açıklamasından sonra etkinlik bitirildi.

İzmir

İzmir'li barışseverler "İzmir barış istiyor" pankartı arkasında Eski Sümerbank önünde toplanarak Cumhuriyet Meydanı'na yürüdüler.

Eylemde "Susma haykır halklar kardeşir", "Savaşa hayır, barış hemen şimdi", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Faşizme karşı omuz omuza", "Silahlar sussun halklar konuşsun" sloganları sıklıkla atıldı.

Yitirdiklerimiz...**Halkın gümbürdeyen sesi: Ruhi Su**

1912 yılında Van'da doğan Mehmet Ruhi Su, çocukluğunun büyük bölümünü burada geçirdi. Genç yaşta babasını ve kısa bir süre sonra da annesini kaybeden Su, çocukluk ve gençliğini yanlarına verildiği yoksul bir aile ve daha sonra da öksüzler yurdunda geçirdi. Askeri okulda da okuyan Ruhi Su, müzik sevgisi nedeniyle Adana Öğretmen Okulu'na gitti. Daha sonra Ankara'da Müzik Öğretmen Okulu'na giren Ruhi Su, 1942 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Şan bölümünü bitirdi. Devlet Operası sanatçısı olarak çalışmalarını sürdürdü.

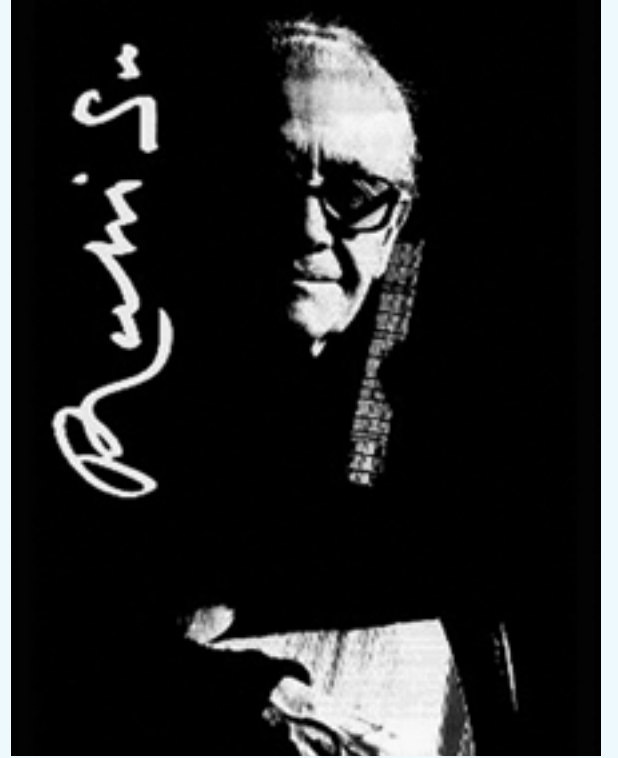
İşçi sınıfından yana, sosyalist dünya görüşü nedeniyle, 1952-1957 yılları arasında hapis yattı. 1960'ta Taksim Belediye Gazinosu'nda sahneye çıkarak geçimini sağlayan Ruhi Su, bir yandan da halk türkülerini kaydedip arşivleme görevini üstlendi. Radyoda da programlar hazırlayan Ruhi Su, yaptığı programlardan birinde "Serdari halimiz böyle nolacak, kısa çöp uzundan hakkın alacak" türküsünü söylemesi üzerine radyodaki işine son verildi.

Siyasi duruşu nedeniyle egemenlerin oklarına hedef olan Ruhi Su işini kaybedince, türkülerini derleyip yeniden yorumlama işini

kendi başına sürdürdü. 1975'te Dostlar Korosu'nu kurdu.

12 Eylül darbesinden sonra hastalanan Ruhi Su'nun tedavisi için yurtdışına çıkması gerekiyordu. Ancak 12 Eylül cuntası tarafından Ruhi Su'nun yurtdışına çıkışına izin verilmedi. 20 Eylül 1985 tarihinde, işçi sınıfının ve halkımızın gür sesi Ruhi Su, yaşama gözlerini yumdu. 12 Eylül cuntası tarafından bilinçli olarak, ölmesine göz yumulan Ruhi Su'nun cenaze töreni ise faşizme ve 12 Eylül cuntasına verilmiş güçlü bir yanıt oldu. Tören, 12 Eylül'ün ilk büyük kitle gösterisine dönüştü. Cenazede gözaltına alınan 163 kişi ise İstanbul Emniyeti Siyasi şubede 15 gün süreyle gözaltında tutuldu.

Ruhi Su, halk türkülerini derleyerek kayıt altına almasıyla ayrı bir önem taşır. Ayrıca Nazım Hikmet şiirlerini ilk besteleyenlerdendir. Ruhi Su ölümüne kadar 16 adet 45'lik plak, 11 adet uzunçalar yayınladı. Ölümünden sonra kurulan Ruhi Su Kültür ve Sanat Vakfı aracılığıyla Sıdıka Su ve oğlu İlgin Su özel arşivlerdeki ses kayıtlarından yararlanarak plak, kaset ve CD üretimini sürdürdüler.

Eylül ayını hüznü ve öfkeye boğan olaylardan biri olan Ruhi Su'nun ölüm yıldönümünde bu değerli, ilerici ve sınıf dostu sanatçıyı saygı ile anıyoruz.

Şili'nin Nazım Hikmet'i: PABLO NERUDA

Pablo Neruda, 20. yüzyıl şiirinin en önemli isimlerindedir. Tıpkı Nazım Hikmet gibi, dünya çapında tanınan, güçlü ve büyük bir işçi sınıfı şairidir. Şiirlerini işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine emrine vermekte bir an bile tereddüt etmemiştir.

Asıl adı Ricardo Eliezer Neftalí Reyes Basoalto olan Pablo Neruda, Çekoslovakyalı şair Jan Neruda'ya olan hayranlığından dolayı Pablo Neruda takma adını kullandı. 12 Temmuz 1904'te Parral'da doğan Neruda'nın babası demiryollarında çalışıyordu ve annesi öğretmendi. Annesini çok küçükken kaybetti. İlk ve orta öğrenimini sürdürürken şair Gabriela Mistral ile tanıştı. Henüz 14 yaşındayken La Manana gazetesinin sanat bölümünü yönetmeye başladı. 1917-20 yıllarında da ilk şiirlerini yazdı ve bu tarihten sonra pek çok eser yayınladı.

1925'te Santiago'da mimarlık ve Fransızca öğrenimine başladı. Bu yıllarda katıldığı bir şiir yarışmasında La Cancion de la Fiesta (Bayram Şarkısı) adlı şiiriyle birinci oldu.

1927-45 yılları arasında Birmanya, Kolombiya, Batavia, Buenaos Aires, Barcelona ve Madrid'te konsolosluk yaptı. Lorca ve Alberti ile de yakın dostluk kuran Neruda İspanyol İç Savaşı'na Cumhuriyetçiler'in safında katıldı. 1937'de İspanya Yüreklere adlı eserini yayınladı. 1943'te Şili'ye döndü. 45'te senatör seçildi ancak 1948'de üyesi olduğu Şili Komünist Partisi'nin yasadışı ilan edilmesi üzerine Şili'den ayrılmak zorunda kaldı. 1952 yılına kadar çeşitli ülkelerde ya-

şayan Neruda, sanatsal üretimini kesintiye uğratmadı. Pek çok eser yayınlayan Neruda, 1952'de Dünya Barış Ödülü'nü, 1953'te Stalin Ödülü'nü aldı. 1968'de Amerikan Sanat ve Edebiyat Akademisi onursal üyeliğine seçildi.

1969'da Şili Cumhurbaşkanlığı'na aday gösterilmesine karşın Allende lehine adaylıktan çekildi. 1971'de Paris Büyükelçiliğine atandı ve bu görevi sürdürürken 1971 Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

Emekli olarak Şili'ye dönen Neruda, 1973 faşist askeri darbesinin ardından Santiago'da evi basıldı. Bu olaydan sonra, 24 Eylül 1973 tarihinde Pablo Neruda'nın öldüğü açıklandı.

Pablo Neruda, sadece güçlü bir şair, edebiyatçı değil; güçlü siyasi duruşu ile işçi sınıfı mücadelesinin yanında saf tutmuş devrimci bir halk ozanıydı. Şili'nin Nazım Hikmet'i olarak gösterilen Pablo Neruda'yı ölümünün (öldürülmesinin) 35. yılında saygı ve özlemle anıyoruz.

“Yoksulların Başkanı” Salvador Allende

Batılı devletlerde serbest seçimlerle iktidara gelen ilk Marksist devlet başkanı olan Salvador Allende, göreve başladıktan üç yıl sonra CIA destekli askeri cunta tarafından gerçekleştirilen bir darbe ile devrildi.

Burjuva kökenli bir ailenin çocuğu olan Allende, liseyi bitirdikten sonra tıp eğitimi gördü. Yükselen sol harekete katılarak kısa zamanda öğrenci lideri oldu. Diktatör Carlos İbanez'e karşı verilen mücadeleden dolayı tutuklandı. Birkaç yıl sonra ise Partido Socialista'yı (Sosyalist Parti) kurdu.

1937'den itibaren milletvekili olan Allende, devletin çeşitli sağlık ve eğitim kurumlarında çalıştı. Halk Cephesi Hükümeti'nin sağlık bakanlığı görevinde de bulunan Allende'nin sosyal düzeyi düşük olanlara karşı özel bir ilgi göstermesi, “Yoksulların Başkanı” olarak adlandırılması sağladı.

1970 yılında Unidad Popular'ın (Halk

Birliği) adayı olarak 1967'den beri Senato Başkanı olan Allende mutlak çoğunluğu kazanarak, Başkanlık Sarayı'na taşındı.

İktidara geldikten sonra Allende, Şili'yi sosyalist ilkelere bağlı bir topluma; yani İşçi Sınıfı Cumhuriyeti'ne dönüştürmek istedi. Kapitalistlerin ellerindeki mallara el koyarak mülkü daha adil bir biçimde dağıtarak, büyük sosyal farklılıklara karşı savaştı. Yardıma muhtaç ve çaresiz olanlara karşı özel bir ilgi göstermeye devam etti. 15 yaşından küçük çocuklara, gebe ve emziren annelere parasız olarak günde yarım litre süt dağıttı. En düşük gelirleri üçte iki oranında yükseltti. Buna karşılık devlet memurlarının ücretlerine bir üst sınırı koydu.

Yabancı işletmelerin devletleştirilmesini de gerçekleştirdi. Bu çerçevede hemen hemen tamamı ABD'ye ait olan bakır madenlerini devletleştirdi. Allende'nin Küba ile diplomatik ilişkileri yeniden kurması, ABD ile ayrı bir sürtüşme nedeni oldu.

ABD baskısı ve CIA provokasyonları sonucu parlamentoda bir miktar güç kaybeden Allende'nin ürettiği sosyalist politikalar bir miktar sekteye uğradı. ABD destekli terör odaklarının da ülkeyi karıştırmaları, iç politikadaki dengeyi bozdu. Bu ortam içerisinde gerçekleşen bir darbe girişimi de, artık ordunun da Allende'yi tam olarak desteklemediğini kanıtladı.

1973 Ağustos'unda Allende tarafından silahlı kuvvetlerin başkomutanlığına getirilen Augusto Pinochet, ülkenin karışık durumundan faydalanarak 11 Eylül 1973 tarihinde, CIA'in de büyük desteğini alarak bir darbe gerçekleştirdi.

Salvador Allende, etrafındaki korumaları ve yandaşlarıyla birlikte Pinochet faşizmine karşı parlamentoda savaşarak öldü. Allendeyi deviren Pinochet, anayasayı geçersiz ilan ederek askeri faşist bir diktatörlük kurdu.

Aynı askeri faşist darbe ile Şilili devrimci ozan Pablo Neruda'da katledilmişti.

Faşistlere karşı son kurşuna kadar savaşan Sallador Allende'nin yaşarken çekilmiş son fotoğrafı.. Bu fotoğrafın çekilmesinden sonra Allende çatışmada vurularak öldürülmüştür

“Derin devletin” karanlık bir sayfası daha: 6-7 Eylül olayları

6-7 Eylül 1955 tarihinde, “karanlık güçler” tarafından yaratılan provokatif ortam sonucu İstanbul ve İzmir’de utanç verici bir katliam yaşandı. Planlı ve programlı bir şekilde yaratılan provokasyon sonucu Rum kökenli vatandaşlar saldırıya uğrarken, iş yerleri, konutlar, okullar ve ibadethaneler tahrip edilerek yağmalandı. Saldırıya uğrayanlardan ölen ve ağır yaralananlar oldu.

6-7 Eylül olayları öyle büyük ve kapsamlı bir provokasyondur ki, Özel Harpçi General Sabri Yirmibeşoğlu’nun 90’lı yıllarda, gazeteci Fatih Güllapoğlu’yla yaptığı bir röportajda “6-7 Eylül bir Özel Harp işiydi ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı.” diyebilmişti. Tarihimize bir kara leke, bir utanç olarak geçen bu provokasyon sonucu, 1923 yılında İstanbul’da yaşayan ve sayıları 110.000’i bulan Rum nüfus, 1999 yılında 2500’e düştü.

Olayların gelişimi

Kıbrıs sorununun ortaya çıkıp belirginleştiği 1955 yılında, Atatürk’ün Selanik’teki evinde bir bomba patlamasıyla ilgili haber, 6 Eylül 1955 yılında önce radyodan yayımlandı. Ardından “Atamızın evi bombalandı” manşetiyle ikinci baskısını yapan İstanbul Ekspres gazetesi, o dönemde kurulmuş olan Kıbrıs Türktür Cemiyeti üyelerince İstanbul’da dağıtmaya ve halkı galeyana getirmek üzere kullanılmaya başlandı. Devam etmeden belirtelim ki, bu gazetenin günlük tirajı normal koşullarda 20-30 bin olmasına rağmen, dağıtılan bu ikinci baskısı, dönemin teknolojisi ile ancak birkaç günde basılabilecek olmasına karşın, iki saat içinde 290 bin basılmıştır. Bu da, söz konusu “ikinci baskı”nın, daha önceden hazırlanmış olduğu yönünde kuşku doğurmaktadır.

Kıbrıs Türktür Cemiyeti’nin gazeteyi yaygın ola-

rak dağıtmasından sonra, Taksim’de izinsiz bir miting gerçekleştirilir. Miting sonrasında ise yağma ve vahşet başlar.

İlk saldırı saat 19.00 sularında Şişli’deki Haylayf Pastanesi’ne yapılır. Ardından giderek büyüyen kalabalıkla, gayrimüslimlerin toplu olarak yaşadığı bir çok semtte önce Rumların dükkan ve evlerine saldırılar gerçekleştirilir ve buralar yağmalanır. Hatta gözü dönmüş saldırganlar öyle kontrolden çıkar ki, bu saldırılardan bazı Türkler de paylarını alır.

Bu saldırıların, yağma ve talanların kontrolsüzlüğü, bunların planlı olmadığı anlamına gelmez. Tam aksine, saldırılan işyeri ve evlerin büyük kısmı, Rumlara ait olduğunun belli olması için, daha önceden kırmızı haç işaretiyle işaretlenmişti. Öte yandan, saldırganların kullandıkları sopa, balta, kazma vb. silahlar da büyük oranda tek tipti, aynı elden çıkma olduğu belliydi.

Güvenlik güçlerinin de pasif bir tutum sergilediği olaylarda 7 Eylül sabahına kadar süren saldırılarda, aralarında kilise ve havraların da bulunduğu 5000’den fazla taşınmaz tahrip edildi, onlarca kişi yaşamını yitirdi, yüzlerce yaralandı, binlercesi maddi ve manevi olarak mağdur oldu.

Şehir dışından özel olarak getirilen yağmacılar, geri dönmek üzere Haydarpaşa İstasyonu’na geldiklerinde, üzerlerinde yağmaladıkları mallarla yakalandılar (örneğin Sivas’tan 145, Trabzon’dan 117, Erzincan’dan 111 kişi).

6-7 Eylül provokasyonu, örtbas edilmeye çalışılsa da, olayların büyüklüğü ve uluslararası kamuoyunun baskısı sonucunda göstermelik bir mahkeme kuruldu. Kıbrıs Türktür Cemiyeti’nin etrafında yoğunlaşan dava, daha sonra alelacele komünistlerin üzerine yıkılmak istendi. Büyük bir telaşla atıldığı belli olan bu iftira sonucu o dönemde yaşayan bazı komünistlerin yanı sıra, olaylar olduğu sırada ölmüş olan 4 komünist ile yaşayıp da askerlik görevini yapan insanlar yargılandılar. Tamamı beraat etti.

6-7 Eylül saldırısı, provokasyonun büyüklüğünü ve örgütlenme düzeyini göstermesi açısından önemli bir olaydır. Olaylar sonucunda mağdur olan ve bunu belgeleme şansını elde edenlere, dönemin DP iktidarınca 60.000 lira ayrıldığı, ancak bunun sadece 2.000 lirasının ödendiği, üstelik toplam zararın da 60.000 liradan oldukça fazla olması, bilinen bir gerçektir.

Temsilcilik Seçimleri

Mesam

Mesam’da 2 Eylül’de yapılan seçimle, sendika temsilciliği görevine Deniz Evre Güğüş getirildi.

Türk Eczacılar Birliği

TEB’de 10 Eylül 2008 tarihinde yapılan temsilcilik seçimi sonucunda baştemsilciliğe Dönsel Coşar, temsilciliğe ise Vildan Özcan seçildi.

Metro Gaziantep Mağazası

10 Eylül’de yapılan temsilcilik seçimiyle, Yusuf Şahan baştemsilciliğe, İbrahim Halil Yalçındağ temsilciliğe seçildi.

Metro Antalya Mağazası

Metro Antalya Mağazası’nda 10 Eylül 2008 tarihinde yapılan seçim sonucunda Özler Özer baştemsilciliğe seçilerek atandı.

Ankara Tabip Odası

Ankara Tabip Odası’nda 12 Eylül günü yapılan seçimle Hacı Şahin işyeri sendika temsilciliğine atandı.

Göreve gelen tüm arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

PAYLAŞTIKLARIMIZ

- ◆ Sendikamız GYK Üyesi Mehmet Gündoğdu, 17 Eylül 2008 tarihinde ağabeyini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Devlet Malzeme Ofisi Ankara Bölge Müdürlüğü İşyeri Sendika Temsilcimiz Osman Avcı’nın oğlu Şükrü Avcı evlendi. Genç çifte ömür boyu mutluluklar diliyoruz
- ◆ DMO Elazığ çalışanlarından Osman Güngöz’ün babası Abdullah Güngöz vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Bursa Mağazası temsilcimiz Ertan Adaş’ın bir kız çocuğu oldu. Minik bebeğe hoşgeldin diyor, ömür boyu mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası çalışanlarından Zerrin Baysal ile Ersin Satılmış evlendi. Genç çifte ömür boyu mutluluklar diliyoruz.

SAHİBİ
SOSYAL-İŞ
Sendikası
adına
Genel Başkan
Ali CANCI

**Genel Yayın
Yönetmeni,
Sorumlu Yazı
İşleri Müdürü**
**Hüseyin
ÖZCAN**
Gen. Sekr.

TASARIM
Sosyal-İş Basın
Yayın Dairesi

Yerel Süreli Yayın
Yayın No:4337
Baskı Tarihi
23 Ekim 2008

YÖNETİM YERİ
SOSYAL-İŞ SENDİKASI
GENEL MERKEZİ
Mithatpaşa Cad. No: 56/10
Kızılay / Ankara
Tel: 0.312.430 17 73 (pbx)
Faks: 0.312.432 39 63
web: www.sosyal-is.org.tr
e-posta: sosyal-is@sosyal-is.org.tr

SOSYAL-İŞ SENDİKASI ŞUBELERİ

ANKARA : Mithatpaşa Cad. 54/4 Kızılay
e-posta: ankarasube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.312.430 07 04
Faks : 0.312.430 16 14

İSTANBUL : Guraba Hüseyin Ağa Mh. Mehmet Lütfi Sk.
Karadeniz Apt. No:4/11 Aksaray
e-posta: istanbulsube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.212.523 24 89
Faks : 0.212.534 30 88

ANTALYA : İsmetpaşa Cad. 453. Sokak. H. Atmaca Apt. No:15

Tel-Faks : 0.242.241 51 46

İZMİR : Mahmut Esat Bozkurt Cd. 1442 Sk. No:2 D:5 Alsancak
e-posta: izmirsube@sosyal-is.org.tr

Tel-Faks : 0.232.465 07 09